

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 9Co/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7122208758
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dana Popovičová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7122208758.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Popovičovej a členiek senátu JUDr. Gizely Majerčák a JUDr. Aleny Mikovej v spore navrhovateľov 1/ A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom v C., D. XX, 2/ C. E., nar. X.XX.XXXX, bytom v C., F. G. XXX/XX, 3/ H. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom v C., E. X/XX, 4/ H. E., nar. X.X.XXXX, bytom v C., F. G. XXX/XX, proti odporcovi I. (I.) J., nar. X.X.XXXX, zomrelý dňa XX.X.XXXX, naposledy bytom v K., L., B. M. XXXX, N. O., XXX XX, o potvrdení vydržania, o odvolaní navrhovateľov proti uzneseniu Okresného súdu Košice I zo dňa 1.12.2022 č.k. 24Vyd/1/2022-151 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia zastavil konanie, ktorým sa navrhovatelia domáhali, aby súd rozhodol, že nadobudli vydržaním vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, nachádzajúcim sa v kat. území C., obec Košice-Kavečany, okres Košice I, každý v podiele 1/4 v pomere k celku, a to ku dňu 10.4.1978.

2. Na zdôvodnenie rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že v danom prípade postupoval v zmysle § 2 ods. 1, § 7 ods. 1, § 359c ods. 1, 2 zák. 161/2015 Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „C.m.p.“), § 61, § 62, § 161 ods. 1, 2 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) a § 7 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, keď dospel k záveru, že konanie je potrebné zastaviť z dôvodu nedostatku podmienky konania, ktorou je procesná subjektivita strany sporu – odporcu.

3. K tomu uviedol, že jednou z podmienok konania je procesná subjektivita strany sporu, resp. účastníka konania a túto má len ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti. Spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti, vrátane spôsobilosti byť účastníkom konania vzniká narodením a zaniká smrťou.

4. V danom prípade je podľa názoru súdu prvej inštancie nepochybné, že navrhovateľmi označený účastník konania, I. J. zomrel XX.X.XXXX, čím zanikla jeho procesná subjektivita, a to ešte pred začatím konania. Ide o taký nedostatok podmienky konania, ktorý nemožno odstrániť (zhojiť). Pokiaľ sa navrhovatelia domnievali, že súd ustanoví tomuto účastníkovi konania na zastupovanie v konaní opatrovníka, k tomu uviedol, že opatrovníka možno v zmysle § 68 a § 69 C.s.p. ustanoviť len takému účastníkovi, ktorý je živý, teda má spôsobilosť byť účastníkom konania, avšak z určitých dôvodov nemôže v konaní vystupovať sám. Nejde však o daný prípad, nakoľko účastníkovi, ktorý už nežije, ustanoviť opatrovníka nemožno.

5. Záverom dodal, že v danom prípade zrejme nedošlo k prejednaniu predmetných nehnuteľností zapísaných na meno I. J. v dedičskom konaní napriek tomu, že evidentne v čase svojej smrti mal

právných nástupcov (dedičov), ktorými sú jeho manželka a deti. Navrhovatelia a ani iná osoba neučinili podnet na prejednanie (novoobjaveného) dedičstva po poručiteľovi, v rámci ktorého by notár zistil okruh do úvahy prichádzajúcich dedičov a prejednal toto dedičstvo. Až po takomto právoplatnom skončení dedičského konania by bolo zrejmé, kto predmetné nehnuteľnosti nadobudne titulom dedenia a až následne by mohli navrhovatelia podať návrh na potvrdenie vydržania voči prípadným dedičom.

6. Na základe týchto úvah konanie zastavil.

7. O trovách konania rozhodol v zmysle § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

8. Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podali odvolanie navrhovatelia z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b/ a h/ C.s.p. a odvolaciemu súdu navrhli, aby uznesenie zrušil a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V dôvodoch odvolania vytkli súdu prvej inštancie, že dospel k nesprávnemu záveru o potrebe zastaviť konanie z dôvodu, že odporca nemá procesnú spôsobilosť. Uviedli, že nemajú kontakt a ani žiadne údaje o právnych nástupcoch I. J. a nemajú ani právomoc požadovať od iných justičných orgánov v inom štáte tieto údaje. Reálne tak nemajú možnosť zistiť okruh jeho právnych nástupcov. Pokiaľ súd odkázal navrhovateľov na dodatočné prejednanie dedičstva po nebohom, uviedli, že nie sú osobami oprávnenými podať takýto návrh. Predmetné nehnuteľnosti už neboli vo vlastníctve nebohého v čase jeho smrti, nakoľko ich daroval právnej predchodkyni navrhovateľov. Ak teda konanie o osvedčenie vydržania je prostriedkom na dosiahnutie zjednotenia faktického a právneho vzťahu a navrhovatelia dlhodobo v dobrej viere užívajú nehnuteľnosti ako vlastné, avšak im nesvedčí zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností a sú nútení domáhať sa vlastníckeho práva voči dedičom nebohého určovacou žalobou, tieto skutočnosti ich stavajú do nevýhodného postavenia a dôkaznej núdze. Súd aplikoval na mimosporové konanie princípy, ktoré sú aplikovateľné v konaní sporovom. Je na ťarchu súdu, aby vymedzil okruh účastníkov v závislosti od predmetu konania v mimosporovom konaní s poukazom na článok 6 C.m.p. Preto skutočnosť, že odporca zomrel nie je dôvodom na zastavenie konania o potvrdení vydržania, nakoľko to popiera účel vydržania. Týmto postupom súdu sú navrhovatelia obmedzení vo svojich základných právach garantovaných ústavou a Listinou základných práv a slobôd. Súd bol povinný sám zisťovať okruh účastníkov konania dožiadaním príslušného súdu v USA a zistiť okruh dedičov odporcu.

9. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací prejednal odvolanie navrhovateľov bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 zák. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“) v rozsahu danom ust. § 379 a § 380 C.s.p., z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

10. Odvolací súd je v prejednávanej veci toho názoru, že správnu aplikáciou ust. § 62 v spojení s § 161 ods. 2 C.s.p. súd prvej inštancie konanie zastavil z dôvodov uvedených v napadnutom uznesení, ktoré odvolací súd považuje za správne a na ktoré poukazuje (§ 387 ods. 2 C.s.p.).

11. V danom prípade niet pochyb o tom, že navrhovateľmi označený odporca I. (I.) J. nar. X.X.XXXX, ktorý zomrel dňa XX.X.XXXX, nemal v čase začatia konania, teda dňa 23.8.2002, kedy bol návrh podaný na súd procesnú subjektivitu, teda spôsobilosť mať práva a povinnosti vrátane spôsobilosti byť účastníkom konania, ktorá vzniká narodením a zaniká smrťou.

12. Ide o neodstrániteľnú podmienku konania, ktorá sa uplatňuje aj v civilnom mimosporovom konaní, a ktorej nedostatok obligatórne vedie k zastaveniu konania. Tento nedostatok konania nemožno zhojiť spôsobom navrhnutým navrhovateľmi, teda tak, že by súd konal s právnym nástupcom takého účastníka konania, ktorý už v čase začatia konania nemal procesnú subjektivitu. Preto nemôžu obstáť úvahy navrhovateľov o tom, že súd prvej inštancie mal sám zisťovať okruh dedičov, teda právnych nástupcov po poručiteľovi I. J..

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil uznesenie vrátane výroku o trovách konania ako vecne správne.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

15. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).